

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/80/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115226910
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4115226910.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a členiek senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Jarmily Pogradovej, v právnej veci žalobcu: E. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., G. XXX/XX, právne zastúpený advokátskou kanceláriou: BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Bratislava, Hviezdoslavovo námestie 25, IČO: 36 833 533, proti žalovanému: Poľnohospodárska Pôda s.r.o., so sídlom Bratislava, Sibírska 55, IČO: 44 138 369, právne zastúpený (advokátskou kanceláriou): LawService, s.r.o., so sídlom Zvolen, Stráž 223, IČO: 36 861 723, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o nároku na náhradu trov konania, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 15C/482/2015-199 zo dňa 1. júna 2020, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 04.09.2015 bola Okresnému súdu Nitra doručená žaloba, ktorou sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, súčasťou ktorej bol i návrh na nariadenie predbežného opatrenia (neodkladného opatrenia).

2. Uznesením súdu zo dňa 16.10.2015, č. k. 15C/482/2015-36 súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal žalovanému nakladať - predávať, darovať, zameniť, dať do nájmu, založiť, zaťažiť vecným bremenom a vypožičať nehnuteľnosť LV č. XXXX k. ú. Z., parc. č. XXXX orná pôda výmere XXXX m², až do právoplatnosti tejto veci. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.02.2016.

3. Dňa 14.10.2016 bolo súdu doručené podanie právneho zástupcu žalobcu, ktorým vzal žalobu v plnom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. Späťvzatie žaloby odôvodnil tým, že po podaní žaloby došlo k podaniu protestu prokurátora proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor zo dňa 23.07.2015, č. V 5172/2015, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech žalovaného na základe kúpnej zmluvy. Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor, v konaní č. V 5172/2015 protestu prokurátora vyhovel rozhodnutím zo dňa 02.11.2015, č. UP 43/2015-9, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Okresného úradu Nitra, odboru opravných prostriedkov zo dňa 25.01.2016, č. UPo 17/2016-4/To. Správny orgán dospel k záveru, že vlastnícke právo k pozemku nebolo na žalovaného platne prevedené a do katastra nehnuteľností opätovne zapísal žalobcu ako vlastníka predmetnej nehnuteľnosti.

4. Uznesením zo dňa 14.10.2016, č. k. 15C/482/2015-73 v spojení s opravným uznesením zo dňa 17.05.2017, č. k. 15C/482/2015-128 súd zastavil konanie a o trovách konania rozhodol tak, že nárok náhradu trov konania v plnom rozsahu priznal žalobcovi. Uznesenie nadobudlo v časti výroku o zastavení konania ako aj o vrátení súdneho poplatku právoplatnosť dňa 25.11.2016.

5. Proti výroku o trovách konania podal žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie. Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 31.10.2017, č. k. 8Co/214/2017-137 uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách strán sporu zrušil a vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že uznesenie súdu prvej inštancie je nespreskúmateľné pre nedostatok dôvodov jeho odôvodnenia, čím došlo k porušeniu práva strán sporu na spravodlivý proces. Zaujal právny názor, podľa ktorého súd prvej inštancie má dôsledne posúdiť, ktorá strana procesne zavinila zastavenie konania ako aj to, či nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie trov konania žalovanému, pokiaľ by mal za to, že procesné zavinenie bolo na strane žalobcu.

6. Právny zástupca žalobcu vo vyjadrení zo dňa 14.06.2018 poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 569/2017-46 zo dňa 20.03.2018, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky okrem iného konštatoval, že žalovaný ako sťažovateľ svojim negatívnym postojom vo veci samej potrebu podať žalobu nepochybne zavinil. Podaním zo dňa 13.03.2019 súdu predložil nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 338/2019-30 zo dňa 06.02.2019, z ktorého vyplýva povinnosť súdu rozhodnúť o priznaní náhrady trov konania so zreteľom na spravodlivosť podľa čl. 2 Civilného sporového poriadku. Navrhol, aby súd postupoval s týmto právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky a spravodlivo rozhodol o priznaní náhrady trov konania po späťvzatí dôvodne podanej žaloby žalobcu. Predmetné nálezy sa týkali práve oboch strán sporu, ktoré sú s ich obsahom oboznámené.

7. Súd vyzval strany sporu, aby sa v prípade, ak to považujú za potrebné, vyjadrili k prípadnej aplikácii § 257 Civilného sporového poriadku ohľadne nároku na náhradu trov konania.

8. Právny zástupca žalobcu doručil súdu dňa 15.05.2020 vyjadrenie, v ktorom poukázal na to, že otázku náhrady trov v sporoch zo žalovaným vyriešila súdna prax. Aj v tomto prípade žalovaný zneužil neskúsenosť a dôverčivosť žalobcu za účelom získania neoprávneného finančného prospechu. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich nálezoch, napr. č. I. ÚS 225/2019-41 zo dňa 20.08.2019, zaujal právny názor, že objektívnym dôvodom pre späťvzatie žaloby bol protest prokurátora, na ktorý nemala ani jedna zo strán dosah, ale ktorého dôsledkom došlo k zabezpečeniu ochrany vlastníckeho práva sťažovateľa, na základe čoho odpadol predmet žaloby. Vzhľadom na to Ústavný súd Slovenskej republiky dospel k opodstatnenému záveru, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Okrem toho poukázal na zjednocujúce stanovisko občianskoprávného kolégia Krajského súdu v Nitre zo dňa 06.02.2020, podľa ktorého vo veciach, v ktorých dôjde k späťvzatiu žaloby z objektívnych dôvodov, ktoré procesne nezavinila žiadna zo strán sporu, je opodstatnené vysloviť záver, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

9. Právny zástupca žalovaného vo vyjadrení zo dňa 27.05.2020 okrem iného poukázal na to, že v tomto prípade došlo k späťvzatiu žaloby po uplynutí značného času od doručenia rozhodnutia, ktorým bolo vyhovené protestu prokurátora. Prokurátor podal protest z dôvodu porušenia predkupného práva štátu k pozemku, ktorý bol predmetom kúpnej zmluvy medzi stranami sporu zo dňa 15.06.2015, tj. pred vznikom predkupného práva štátu. Toto právo mohol porušiť žalobca ako predávajúci a nie žalovaný ako kupujúci. Prokurátor v proteste vychádzal z právneho názoru, že porušenie predkupného práva má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Ak by argumentácia prokurátora mala byť ohľadne predkupného práva štátu (skrz významnú investíciu bol prijatý zák. č. 154/2015, s účinnosťou od 07.07.2015) správna, tak podanie protestu zavinil práve žalobca. Protest prokurátora preto nemôže byť dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý by súd náhradu trov žalovanému nepriznal, takýto záver by bol arbitrárny. Keď žalobca vedel o podaní protestu, vyhovením ktorému by dosiahol to, čoho sa domáha v žalobe, nemal takúto žalobu hneď podávať. Musel byť uzrozmeneý s tým, že duplikuje prostriedky právnej ochrany toho istého práva a s tým, že ak bude protestu prokurátora vyhovené, bude zapísaný na LV ako vlastník, čím stratí naliehavý právny záujem na určovacej žalobe. Pretože je vlastnícke právo nepremlčateľné, mohol žalobu podať až podľa výsledku konania o proteste prokurátora. Okrem toho poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 351/2009, ktorý sa vzťahoval na §250k ods. 1 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku; rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4 MCdo 2/2009; nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 122/2009, ktorý sa vzťahoval na §150 Občianskeho súdneho poriadku (§257 CSP); nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 79/2009, ohľadne zásahu do základných práv a slobôd - práva na spravodlivý súdny proces a teda právo vlastníť majetok. Žalovaný má za to, že zo skutkového stavu nevyplývajú žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali aplikáciu § 257 CSP. Žalobca pozemok predal dvakrát, pričom kúpnu cenu žalovanému podľa prvej

zmluvy dodnes nevrátil a druhou zmluvou zo dňa 03.03.2016 previedol nehnuteľnosť MH Invest, s.r.o. Prevodom pozemku stratil vecnú legitimitáciu a už vo veci nemohol byť úspešný. Tým, že žalobca nevezal žalobu späť bez zbytočného odkladu, žalovaný poukázal na § 256 ods. 2 CSP. Nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, na ktoré poukazuje žalobca v obdobných sporoch, sa vzťahujú k § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, účinného do 30.06.2016, preto niet dôvodu neaplikovať ustálenú judikatúru súdov, ktorá sa týka tohto ustanovenia. Relevantným pre tento prípad je práve posúdenie procesného zavinenia. Žalobcu vzal žalobu späť bez toho, aby žalovaný plnil to, čoho sa žalobou domáhal. Žalovaný nezavinil zastavenie konania, žalobu vzal žalobca späť bez toho, aby takýto jeho úkon bol vyvolaný správaním sa žalobcu v konaní, a preto procesne zavinil zastavenie konania a v tomto prípade nie sú žiadne dôvody pre aplikáciu § 257 CSP.

10. Napadnutým (zhora v záhlaví tohto rozhodnutia označeným) uznesením Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie v poradí druhým rozhodnutím takto rozhodol:

I. Stranám sporu nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania nepriznáva.

II. Žalobcovi nárok na náhradu trov konania súvisiacich s neodkladným (predbežným) opatrením proti žalovanému nepriznáva.

11. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, s poukazom na uvedený stav veci a vyjadrenia strán sporu, ako aj s poukazom na citované ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP - zákon č. 160/2015 Z.z. - § 255 ods. 1, § 256 ods. 1, § 257 a § 262 ods. 1 a článok 4 odsek 1 a 2 CSP), odôvodnil nasledovne: Vzhľadom k tomu, že k zastaveniu sporového konania prišlo v dôsledku späťvzatia žaloby, súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania skúmal procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách. Po podaní žaloby dňa 04.09.2015 došlo k podaniu protestu prokurátora č. Pd 213/15/4403-3 zo dňa 15.10.2015. Táto skutočnosť vyplýva z rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor zo dňa 02.11.2015, č. UP 43/2015-9. Proti tomuto rozhodnutiu, ktorým bolo inak protestu prokurátora vyhovené, podal žalovaný odvolanie, ktoré bolo zamietnuté rozhodnutím Okresného úradu Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností, zo dňa 25.01.2016, č. UPo 17/2016-4/To. Vyhovením protestu prokurátora bolo navrátené vlastnícke právo žalobcovi, čím prišlo k odpadnutiu dôvodu podanej civilnej určovacej žaloby, preto žalobca vzal späť podanú žalobu. Na základe toho nie sú pravdivé tvrdenia žalovaného, že žalobca nemal žalobu podávať, keď vedel o podaní protestu prokurátora. Z vyššie uvedeného mal súd preukázané, že určovacia žaloba bola podaná skôr ako prokurátor podal protest proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor, č. V 5172/15 zo dňa 23.07.2015. Súd s poukazom na právny názor odvolacieho súdu posudzoval, či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by mal súd pristúpiť k aplikácii ustanovenia § 257 CSP a náhradu trov konania žalovanému nepriznať. Na základe toho dospel aj po vyjadrení strán sporu k tomu, že v tomto prípade stranám sporu nárok na náhradu trov konania nemožno priznať.

12. Súd poukazuje na to, že v skutkovo a právne totožných veciach tunajšieho súdu Ústavný súd Slovenskej republiky vydal viacero náleзов, pričom v niektorých z nich - konkrétne napr. v náleзоch, sp. zn. I. ÚS 225/2019-41 zo dňa 20.08.2019 (bod 39 odôvodnenia) a sp. zn. IV. ÚS 614/2018-36 zo dňa 20.08.2019 (bod 35 odôvodnenia), konštatoval, že "z procesného aspektu je potrebné urobiť záver, že žaloba bola podaná dôvodne (to sa ale nemusí vzťahovať na hmotnoprávnu dôvodnosť žaloby, ktorá sa však v takomto prípade neskúma a neposudzuje), pretože v čase podania určovacej žaloby žalobca nemal inú právnu možnosť domôcť sa ochrany svojich práv. K späťvzatiu žaloby viedli žalobcu objektívne dôvody - protest prokurátora, na ktorý žalobca a ani sťažovateľ ako žalovaný nemali dosah, ale v dôsledku ktorého bola zabezpečená ochrana vlastníckeho práva žalobcu, čím odpadol predmet žaloby. Vzhľadom na to je v danom prípade opodstatnený záver, že stranám sa nárok na náhradu trov predmetného konania nepriznáva.

13. Súd poukazuje na to, že CSP neumožňuje o nároku na náhradu trov konania rozhodnúť výkonom, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože pôvodné ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku do Civilného sporového poriadku prebrané nebolo a je len preformulované ustanovenie CSP ohľadom procesne zavinených trov konania (§ 256 CSP). Súd preto rešpektujúc názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrený v uvedených náleзоch dospel k záveru, že je namieste rozhodnúť tak, že stranám nárok na náhradu trov konania nepriznal, aplikujúc pritom čl. 4 ods. 2 CSP.

14. Práve na základe uvedených skutočností súd prihliadol hlavne na okolnosti, ktoré viedli žalobcu k uplatneniu práva na súde, ako aj na ďalší priebeh konania až do jeho zastavenia. Žalobca podal žalobu na súd dňa 04.09.2015 spolu s návrhom na nariadenie neodkladného (predbežného) opatrenia, spočívajúceho v zákaze nakladania s nehnuteľnosťami žalobcu. Súd tomuto návrhu aj vyhovel, uznesenie zo dňa 16.10.2015, č. k. 15C/482/2015-36, bolo doručené žalobcovi dňa 23.11.2015, tj. po tom, čo bolo o proteste prokurátora zo dňa 15.10.2016, sp. zn. Pd 213/15/4403-2 rozhodnuté Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor zo dňa 02.11.2015, č. UP 43/2015-9. Proti tomuto rozhodnutiu ale podal žalovaný dňa 02.12.2015 odvolanie, z čoho je zrejmé, že sa nestotožnil so závermi správneho orgánu. Na základe toho ním uvádzané tvrdenia o tom, že žalobca vedel o proteste prokurátora predtým ako podal žalobu ako aj to, že ju mal podať až podľa výsledku konania o proteste prokurátora, nevzal súd do úvahy a neprihliadol na ne. Rovnako súd neprihliadol na to, že zo strany žalobcu došlo k prevodu nehnuteľnosti dvakrát: prvá zmluva, uzatvorená so žalovaným, je absolútne neplatná pre rozpor so zákonným predkupným právom (významná investícia štátu upravená právnym predpisom, účinným pred povolením vkladu vlastníckeho práva v prospech žalovaného) a druhá zmluva s MH Invest, s. r. o., bola uzatvorená práve z dôvodu, že v dôsledku zákona si štát uplatnil k nehnuteľnosti predkupné právo.

15. Preto sa v tomto prípade javilo súdu ako spravodlivé nepriznanie náhrady trov konania stranám sporu. Zároveň súd poukazuje aj na uznesenie Krajského súdu v Nitre, č. k. 6Co/205/2018-433, ktorým bolo v obdobnej veci rozhodnuté tak, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznal. Súd preto nepriznal stranám sporu ani nárok na náhradu trov konania, a to tak pred súdom prvej inštancie ako aj trov odvolacieho konania.

16. Zákon priznáva súdu rozsiahle moderačné právo v otázke náhrady trov konania, ide však o postup výnimočný, čo zdôrazňuje tiež výslovné použitie tohto pojmu. Ustanovenie § 257 CSP svojim charakterom slúži k odstráneniu neprimeranej tvrdosti zákona, teda k dosiahnutiu spravodlivosti pre strany sporu. Za dôvody hodné osobitného zreteľa sa považujú určité druhy konania alebo určitá procesná situácia, ide teda o dôvod daný charakterom konania alebo charakterom procesnej situácie. Za dôvody hodné osobitného zreteľa sa tiež považujú sociálne aspekty a majetková situácia strán sporu.

17. Vo vzťahu k trovám konania ohľadne neodkladného opatrenia mal podľa § 255 ods. 1 CSP procesný úspech žalobca, pretože jeho návrhu bolo vyhovené. Súd však s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti nárok na náhradu trov konania súvisiacich s neodkladným (predbežným) opatrením žalobcovi proti žalovanému nepriznal, a to podľa § 257 CSP. Uznesenie súdu, ktorým rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného (predbežného) opatrenia, nadobudlo vykonateľnosť dňa 01.02.2016 a právoplatnosť dňa 16.02.2016, tj. v čase, kedy už bolo rozhodnuté odvolacím správnym orgánom o proteste prokurátora a predmetné rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 28.01.2016, tj. ešte pred vykonateľnosťou neodkladného (predbežného) opatrenia. Okrem toho súd prihliadol na vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu zo dňa 15.05.2020, ktorým navrhol súdu rozhodnúť tak, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Aj v tomto prípade ide o objektívne dôvody.

18. Uvedené uznesenie včas podaným odvolaním v celom rozsahu napadol len žalovaný domáhajúci sa jeho zmeny tak, aby jemu bolo priznané právo na náhradu trov konania (celého konania) v rozsahu 100%, keď súčasne požadoval, aby mu bol priznaný aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Ohľadom odvolacích dôvodov poukázal na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP, keď súdu prvej inštancie vyčítal nesprávne skutkové zistenia na základe vykonaných dôkazov a rozhodnutie vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na svoju argumentáciu a na to, že súd vôbec nezohľadnil, že je to práve on, ktorému v dôsledku protestu prokurátora nebola vrátená kúpna cena a nevlastní ani pozemok, keď pre úplnosť dodáva, že mu nebola uhradená ani náhrada za vyvlastnenie, ktorej sa domáhal na Okresnom súde v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/154/2016. V dôsledku prevodu nehnuteľností zo žalobcu na spoločnosť MH Invest došlo na jeho strane k strate aktívnej vecnej legitímácie, bez ktorej už nemohol byť v konaní úspešný, keď dodáva, že o vlastníckom práve je oprávnený rozhodovať len súd a nie správny orgán, teda aj po evidenčnom obnovení vlastníctva v katastri nehnuteľností mohol mať žalobca naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva, keď vkladové konanie bolo zastavené len v dôsledku predkupného práva štátu a nie z dôvodu uvedených v žalobe. Je možné prijať záver, že dôvodom späťvzatia nebola strata naliehavého právneho záujmu, ale strata aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, ktorú on svojím správaním nielenže nijako nezavinil ale ani nemohol ovplyvniť. Tieto skutočnosti vylučujú aplikáciu ustanovenia § 257 (CSP) z tých dôvodov, aké uvádza súd. Záver súdu je arbitrárnym, pretože zohľadňuje len

skutočnosti svedčiace v prospech žalobcu a tie svedčiace v jeho prospech opomína bez toho, že by tieto (jeho) argumenty vyvrátil. Žalobca teda nemohol dôvodne tvrdiť, že jeho právne postavenie bolo neisté v čase, keď už nebol vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, keď tento závažný argument nebol Ústavným súdom v súdom uvedených rozhodnutiach posudzovaný a celkom vyvracia jeho závery. Údajné predkupné právo štátu mohol porušiť iba žalobca a skutočnosť, ktorej podklad spočíva v porušení zákona, nemožno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, nakoľko to popiera účel a význam tohto ustanovenia. Súd celkom opomína, že Ústavný súd v Náleze sp. zn. IV.ÚS 614/2018-36 zo dňa 20.8.2019 neaplikoval ustanovenie § 257 CSP. Poukázal tiež na závery z Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 569/2017-46 zo dňa 20.3.2018 v obdobnej veci, keď poukázal na to, že jeho závery platia i ohľadne trov súvisiacich s neodkladným opatrením, pri ktorých je navyše zrejmé, že nenaplnilo svoj účel, nakoľko protest prokurátora bol doručený skôr než nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť. Vyjadrenie žalobcu k podanému odvolaniu žalovaného podané nebolo.

19. Krajský súd v Nitre, ako odvolací súd (podľa § 34 CSP) preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal v medziach podaného odvolania podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a po preskúmaní uznesenia v dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako rozhodnutie (vo výroku) vecne správne, keď súčasne o trovách odvolacieho konania strán sporu voči sebe navzájom rozhodol tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

20. Je tomu tak preto, lebo žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 04.09.2015 sa žalobca domáhal nariadenia predbežného opatrenia, ktorým sa zakazuje žalovanému nakladať - predáť, darovať, zameniť, dať do nájmu, založiť, zaťažiť vecným bremenom a vypožičať nehnuteľnosti evidované v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX, okres X., obec Z., katastrálne územie Z. - orná pôda na parcele č. XXXX orná pôda o výmere XXXX m² až do právoplatného skončenia veci a vo veci samej sa domáhal vydania rozsudku, ktorým sa určuje, že žalobca E. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/XX, XXX XX E., je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území Z., obec Z., okres X. evidovaných na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom X., katastrálnym odborom, ako pozemok parcela reg. „C“ č. XXXX orná pôda o výmere XXXX m² na tom skutkovom základe, že dňa 27.05.2015 vláda uznesením č. 290/2015 schválila návrh legislatívneho zámeru zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií v znení neskorších predpisov o významných investíciách. Dňa 07.05.2015 predložilo Ministerstvo hospodárstva SR podľa § 1 ods. 3 písm. b) zákona o významných investíciách žiadosť o vydanie osvedčenia o významnej investícii na stavbu s názvom: Vybudovanie strategického parku v lokalite v okrese X., v katastrálnom území H., B., G., Z., O. a B.. Dňa 08.07.2015 Vláda SR uznesením č. 401/2015 schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby s názvom vybudovanie strategického parku a uložila Ministerstvu hospodárstva SR povinnosť vydať osvedčenie o významnej investícii na realizáciu stavby. Dňa 18.06.2015 žalobca ako výlučný vlastník nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území Z., obec Z., okres X. evidovaných na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom X., katastrálnym odborom, ako pozemok parcela reg. „C“ č. XXXX orná pôda o výmere XXXX m² uzatvoril so žalovaným kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k uvedenému pozemku. Dňa 23.07.2015 bol na základe rozhodnutia Okresného úradu X., katastrálneho odboru, č. V XXXX/XX povolený vklad do katastra nehnuteľností, ktorým bol do katastra nehnuteľností zapísaný nový vlastník zapísaný ako nový vlastník pozemku žalovaný. Dňa 21.08.2015 žalobca odstúpil z opatrnosti od zmluvy, aj keď ju celú považuje za neplatnú. Po povolení vkladu sa žalobca dozvedel, že spoločnosť MH INVEST, s.r.o. začala vykupovať viaceré pozemky, vrátane jeho pozemku, za účelom výstavby strategického parku za vyššiu cenu, ako žalobca predal pozemok žalovanému.

21. Dňa 14.10.2016 žalobca doručil súdu prvej inštancie späťvzatie žaloby v celom rozsahu z dôvodu, že po podaní žaloby došlo k podaniu protestu prokurátora proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor zo dňa 23.07.2015 č. V 5172/2015, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech žalovaného na základe kúpnej zmluvy zo dňa 18.06.2015. Okresný úrad X., katastrálny odbor, v konaní č. V 5172/2015 protestu prokurátora vyhovel rozhodnutím zo dňa 02.11.2015, č. UP 43/2015-9, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Okresného úradu Nitra, odboru opravných prostriedkov, zo dňa 25.01.2016, č. Upo 17/2016-4To, pretože správny orgán dospel k záveru, že vlastnícke právo k pozemku nebolo na žalovaného platne prevedené a do katastra nehnuteľnosti opätovne zapísal žalobcu ako

vlastnícka predmetnej nehnuteľnosti. Dôvodom bolo posúdenie kúpnej zmluvy ako absolútne neplatného právneho úkonu.

22. Súd prvej inštancie konanie právoplatne zastavil uznesením č. k. 15C/482/2015-73 zo dňa 14.10.2016 a predmetom konania zostal nárok strán na náhradu trov konania voči sebe navzájom. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd v skutkovo a právne obdobných veciach rozhodoval o trovách zastaveného konania v dôsledku späťvzatia žaloby rôzne, pričom sa rozhodnutia odvolacieho súdu stali predmetom prieskumu Ústavného súdu SR, ktorý konštatoval, že diametrálne odlišná činnosť krajského súdu o tej istej právnej otázke je ústavne neudržateľná a že zjednotenie rozhodovania je v pôsobnosti krajského súdu (pozri napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 338/2018-30).

23. Odvolací súd reagujúc na nálezy Ústavného súdu SR na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Nitre dňa 6. februára 2020 vo veci návrhu na zjednotenie rozhodovania o náhrade trov konania prijal stanovisko v znení: „Vo veciach, v ktorých dôjde k späťvzatiu žaloby z objektívnych dôvodov, ktoré procesne nezavinila žiadna zo strán sporu, je opodstatnené vysloviť záver, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.“

24. Keďže v danej veci ide o rovnakú právnu otázku, ktorá bola predmetom zjednocovania rozhodovacej činnosti krajského súdu, odvolací súd nevidí dôvod, aby sa od prijatého stanoviska občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Nitre pri rozhodovaní v danej odklonil.

25. Súd prvej inštancie stranám sporu nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania nepriznal, aplikujúc ustanovenie § 257 CSP aj s poukazom na nálezy Ústavného súdu SR č.k. I. ÚS 225/2019-41 zo dňa 20.08.2019 a č. k. IV. ÚS 614/2018-36 zo dňa 20.08.2019, v ktorých Ústavný súd SR konštatoval, že z procesného aspektu je potrebné urobiť záver, že žaloba bola podaná dôvodne (to sa ale nemusí vzťahovať na hmotnoprávnu dôvodnosť žaloby, ktorá sa však v takomto prípade neskúma a neposudzuje), pretože v čase podania určovacej žaloby žalobca nemal inú právnu možnosť domôcť sa ochrany svojich práv. K späťvzatiu žaloby viedli objektívne dôvody - protest prokurátora, na ktorý žalobcovia a ani sťažovateľka ako žalovaná nemali dosah, ale v dôsledku ktorého bola zabezpečená ochrana vlastníckeho práva žalobcov, čím odpadol predmet žaloby. Vzhľadom na to je v danom prípade opodstatnený záver, že stranám sa nárok na náhradu trov predmetného konania nepriznáva.

26. Vychádzajú z uvedeného záveru Ústavného súdu SR ako aj z obsahu súdneho spisu, odvolací súd skúmal, či možno niekto z strán pripísať zavinenie na zastavení konania a dospel k záveru, že zavinenie na zastavení konania nemožno pripísať žalobcovi, ktorý v čase podania určovacej žaloby nemal inú možnosť, ako sa domáhať ochrany svojich práv a s prihliadnutím na okolnosti, ktoré nastali až po podaní žaloby a ktoré žalobca ovplyvniť nemohol, možno konštatovať, že ho k späťvzatiu žaloby viedli objektívne dôvody - odpadnutie predmetu žaloby na základe toho, že vyhovením protestu prokurátora bolo navrátené vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam žalobcovi. Rovnako nemožno pripísať zavinenie na zastavení konania ani žalovanému, ktorý svojím správaním po podaní žaloby nedal dôvod, pre ktorý by žalobca mal zobrať žalobu späť.

27. Keďže zavinenie na zastavení konania nemožno v danej veci pričítať ani jednej zo strán, pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania bolo potrebné vychádzať zo základného princípu Civilného sporového poriadku uvedeného v čl. 4 a rozhodnúť tak, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva, a preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vo výroku vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a názor odvolacieho súdu nemohla zmeniť ani argumentácia žalovaného, že aplikáciu § 257 CSP vylučuje to, že podľa názoru žalovaného, nebola dôvodom späťvzatia žaloby strata nalievavého právneho záujmu, ale bola ním strata aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, keďže po prevode nehnuteľnosti zo žalobcu na spoločnosť MH INVEST stratil aktívnu vecnú legitímáciu, a túto skutočnosť nie len že žalovaný nezavinil, ale ani ju nemohol ovplyvniť, pretože ako bolo vyššie uvedené, k späťvzatiu žaloby viedli objektívne dôvody - protest prokurátora, na ktorý žalobca a ani žalovaný nemali dosah, ale v dôsledku ktorého bola zabezpečená ochrana vlastníckeho práva žalobcu, čím odpadol predmet žaloby, a preto je tiež bez právneho významu posudzovať otázku, či predkupné právo štátu mohol porušiť len žalobca.

28. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že v záujme rozumného usporiadania procesných nárokov strán v súlade so zásadou procesnej ekonomie (čl. 4 ods. 2 v spojení s čl. 17 Základných princípov CSP) náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi nepriznal (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7 Cdo 14/2018 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 pod R 72/2018), pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

29. Zo všetkých zhora označených dôvodov preto odvolací súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keď svoje rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).